

Strål
säkerhets
myndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Strålsäker hälso- och sjukvård

Röntgenveckan Uppsala 2013

Torsten Cederlund

Strålsäkerhetsmyndigheten

har ett samlat ansvar inom områdena strålskydd och kärnsäkerhet. Myndigheten arbetar pådrivande och förebyggande för att skydda människor och miljö från oönskade effekter av strålning

Vår vision är

➔ Ett strålsäkert samhälle

Strålsäkerhetsmyndigheten

Myndighetens ansvar är att:

- Ställa krav
- Kontrollera att ställda krav efterlevs
- Driva på strålsäkerhetsarbetet
- Vidta åtgärder då brister upptäcks

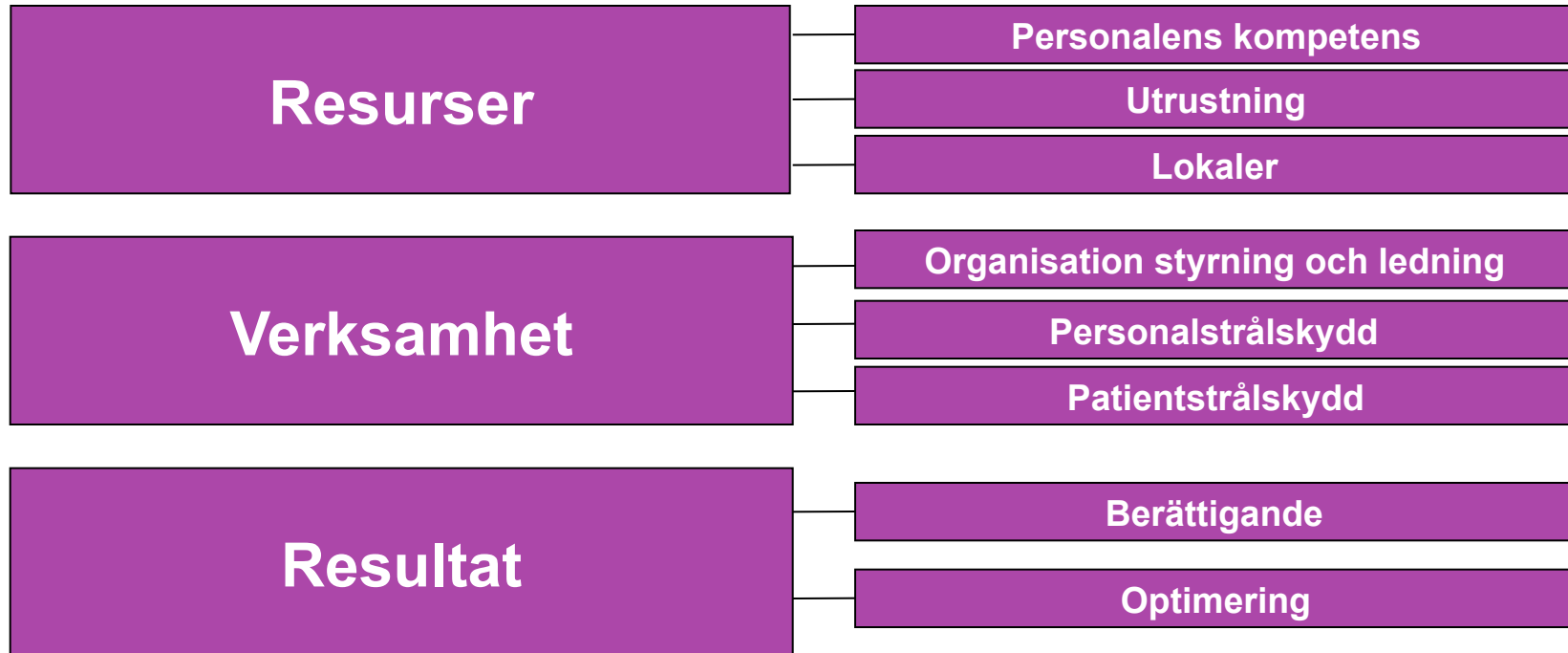

Tillsyn

- ➔ Tillståndsprövning
- ➔ Inspektioner
  - Systeminspektion (Basen i vår tillsynsverksamhet)
  - Uppföljande inspektioner
  - Temainspektioner
  - Händelsestyrda inspektioner
- ➔ Granskningar
- ➔ Utredningar

Systeminspektion

Samlad strålsäkerhetsvärdering

Underlaget för värderingen bygger på resultat från inspektioner av nio landsting och utredningar mellan åren 2005 och 2010.

Systematisk verksamhetstillsyn

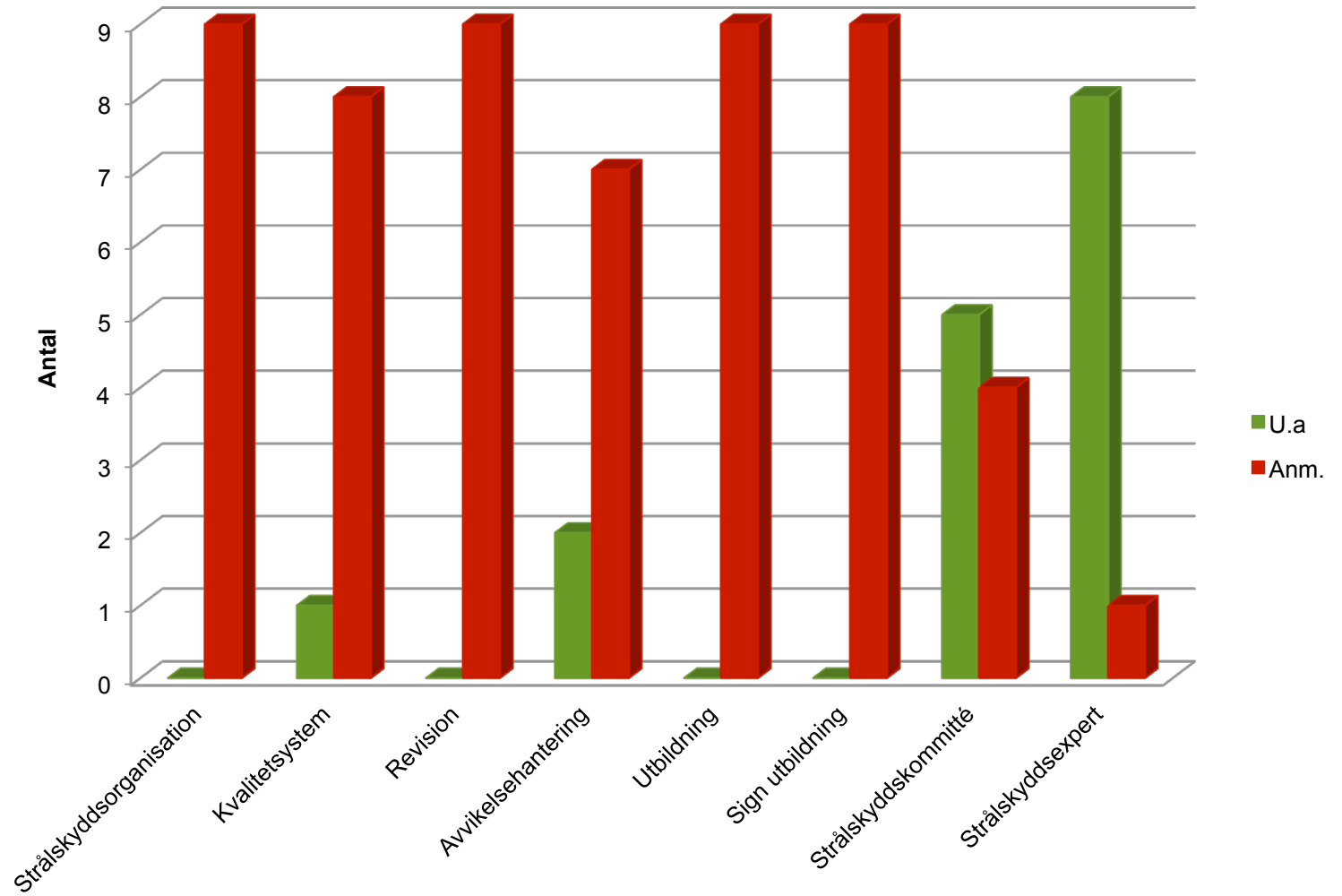
	Landst 1	Landst 2	Landst 3	Landst 4
RESURSER				
-Personal	U.a	U.a	U.a	U.a
-Lokaler	Anm	Anm	Anm	U.a
-Utrustning	U.a	U.a	U.a	U.a
VERKSAMHET				
-Patientstrålskydd	U.a	U.a	U.a	U.a
-Personalstrålskydd	Anm	U.a	U.a	U.a
-Skydd av allmänheten	U.a	U.a	U.a	U.a
-Strålskyddorganisation	Anm	Anm	Anm	Anm
RESULTAT				
-Optimerad	U.a	U.a	U.a	U.a
-Berättigad	U.a	U.a	U.a	U.a
				
	Föreläggande	Föreläggande	Föreläggande	Ingen åtgärd

Ger underlag till VP, omvärldsanalys och tillsynsplan.

Ufall efter 9 inspekterande landsting

Slutsatser av strålsäkerhetsvärderingen

- Sjukvården lever inte upp till de krav som ställs på strålsäkerhet
- Brister i strålsäkerheten som kan leda till allvarliga konsekvenser för patienter och personal.

Lagefterlevnaden

- ➔ Stora brister i hur de inspekterade landstingen organiserade, styrde, följde upp och utvecklade verksamheten
- ➔ Inget landstingen utvärderade strålsäkerhetsarbetet
- ➔ Vilket fick till följd att ledningen var omedvetna om bristerna.

Lagefterlevnad

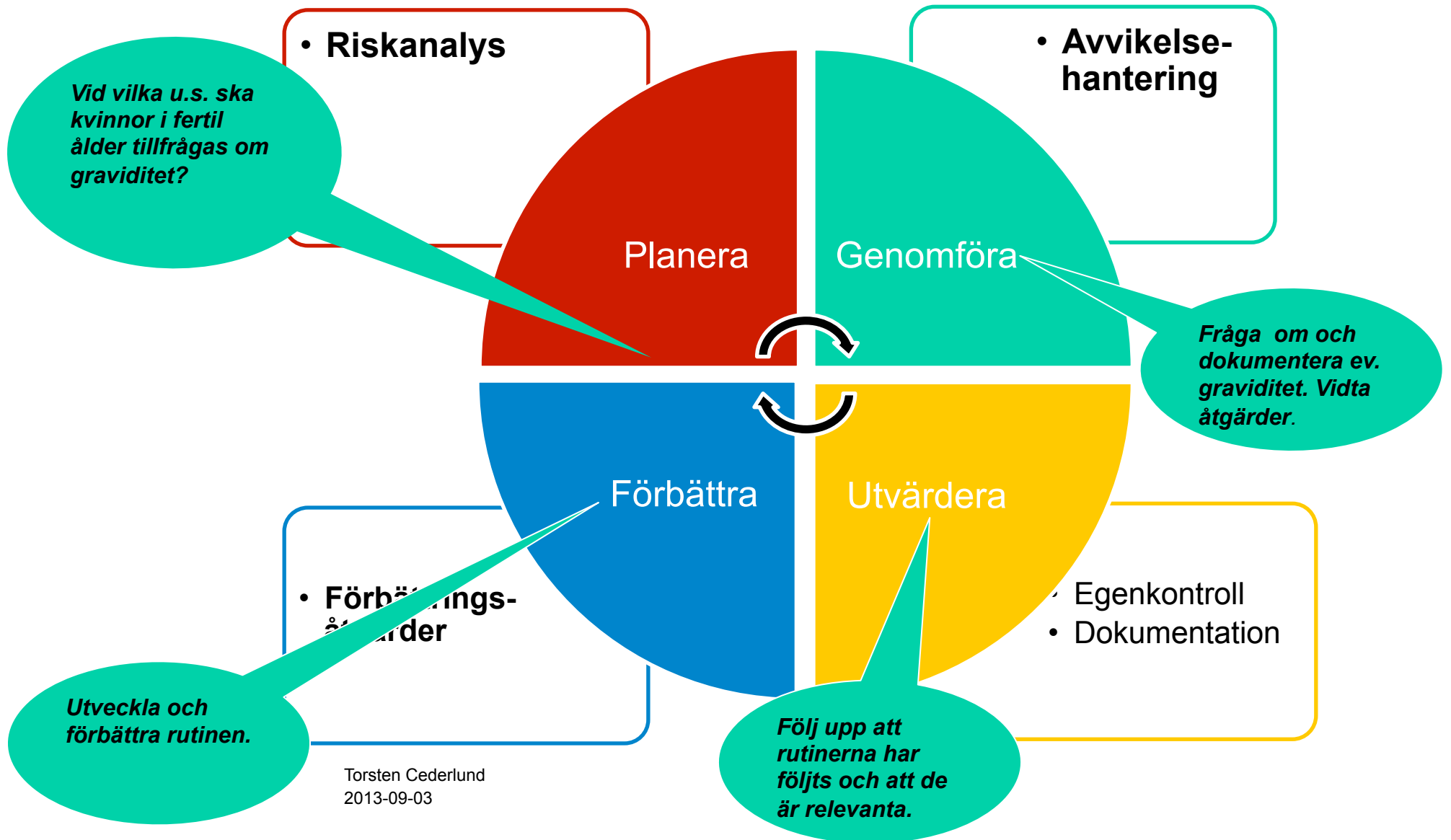
- Röntgenundersökningar genomförs i onödan och att stråldoserna blir för höga.
- Vid strålbehandling kan patienter drabbas av felbehandlingar eller onödiga biverkningar.

Orsak till den låga lagefterlevnaden

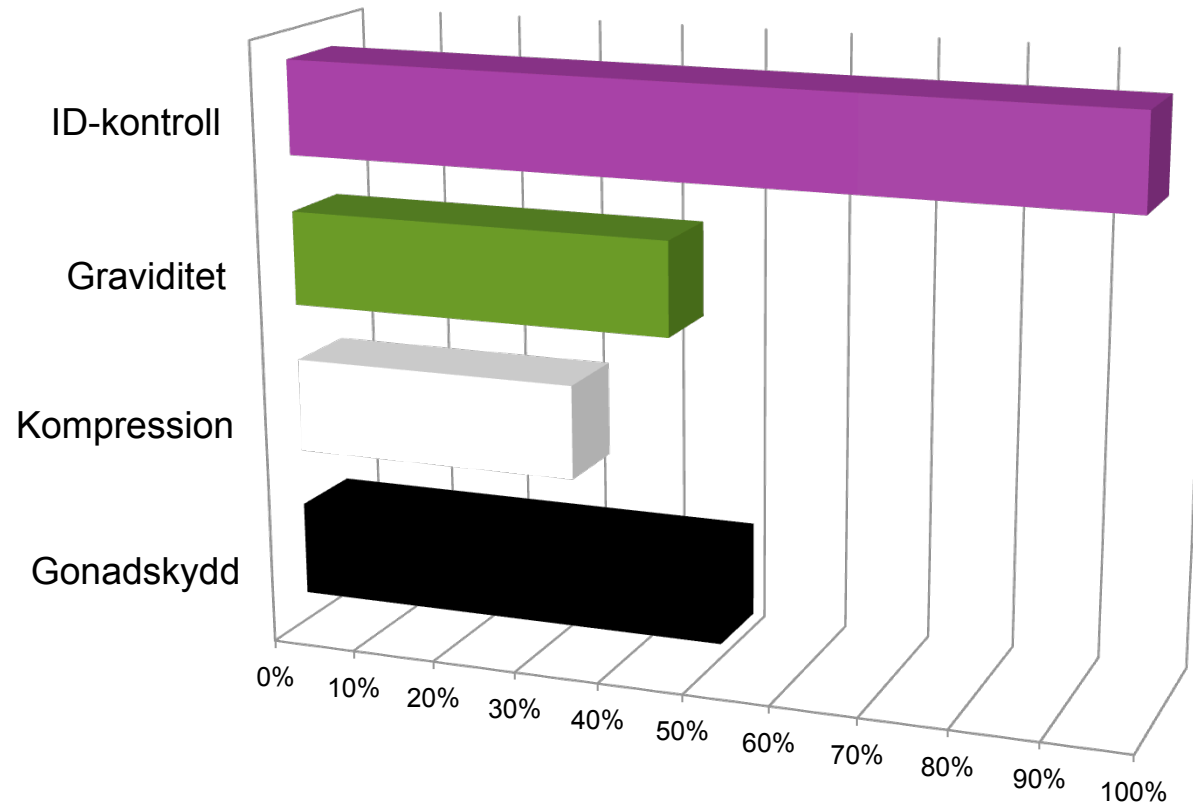
- ➔ Ledningens bristande engagemang för strålsäkerhet
- ➔ Avsaknaden av ledningssystem
- ➔ **Säkerhetskultur**
- ➔ Hierarkiska strukturer

Systematiskt kvalitetsarbete

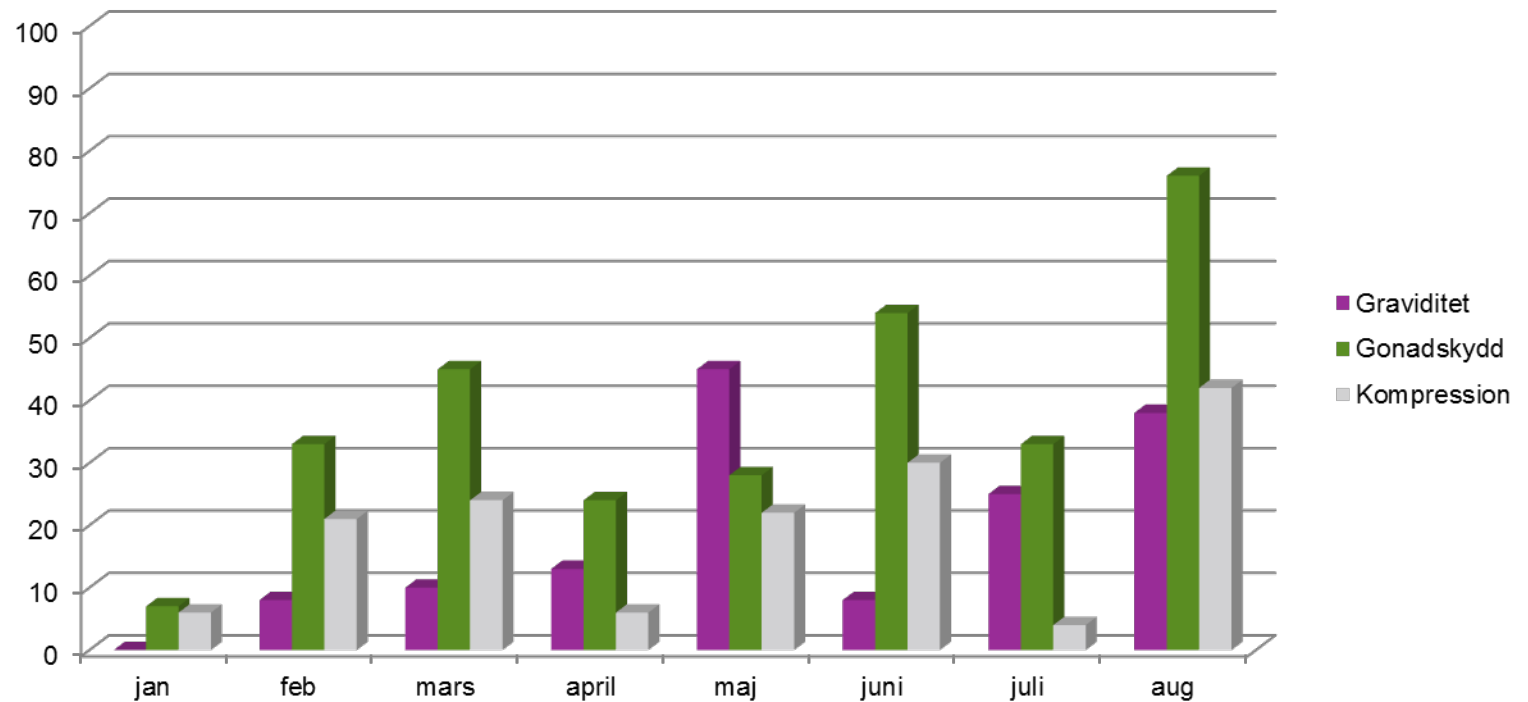

Att följa givna riktlinjer

Att följa givna riktlinjer

Vad beror den låga följsamheten på?

- ➔ Bristande arbetsförutsättningar
  - ➔ Dålig säkerhetskultur
  - ➔ Bristande kompetens
- } *Grundutbildning*

Strålskyddsutbildning

- ICRP
  - Berättigande
  - **Optimering**
  - Dosgränser
- Linjära hypotesen (no threshold linear hypothesis)
- Praktiskt strålskydd

Slutsatser

De uppföljande inspektioner visar att tillsyn förbättrar strålsäkerheten

Breda tillsynsinsatser mot samtliga landsting

Större fokus på politiker och högre tjänstemän inom landstingen

Se över grundutbildning av läkare/radiologer, röntgensjuksköterskor och sjukhusfysiker?